

Trh s ropou sa už pripravuje na budúce usporiadanie sveta

- CZ24 News | 12. listopadu 2022

Plán stanovenia maximálnych cien ruských energetických zdrojov sa čoraz viac podobá plánu na zachovanie si tváre jeho pôvodných autorov.

„Dynamický cenový koridor“

Pred niekoľkými dňami agentúra Bloomberg uviedla, že EÚ už nepovažuje hraničné ceny za mechanizmus na obmedzenie rastu nákladov na plyn. Namiesto toho začala hovoriť o akomsi „dynamickom cenovom koridore“. Ten sa svojou formuláciou veľmi podobá boju o zľavu na cenu plynu pre rozvinuté krajiny. Podobnej tej, čo už dostávajú Čína a India. Ak však v druhom prípade bola zľava priateľským rozhodnutím, potom v prvom prípade ju chcú krajiny G7 získať násilím.

Viacnásobné zníženie dodávok ruského plynu do EÚ, berúc do úvahy útoky na „Severné prúdy“, obmedzenia čerpania cez Ukrajinu a zastavenie trasy Jamal – Európa, robí snahu západných krajín o zľavu na plyn veľmi krehkou.

Pozícia EÚ sa však od leta tohto roku do značnej miery upravila. Teraz sa obmedzenie cien plynu prioritne nepovažuje za spôsob tlaku na Rusko. Ide o zmenu cien všetkého plynu dovážaného do EÚ. Vráťane nórskeho, katarského či azerbajdžanského. To by mohlo nielen spôsobiť nenapraviteľnú ranu existujúcemu systému zmlúv o plyne obchodovaných na burze ale tiež bezpečnosti zdrojov. A navyše aj zahraničnopolitickým vzťahom EÚ s alternatívnymi dodávateľmi plynu mimo Ruska.

G7 každopádne neprijala formálne rozhodnutie o obmedzení cien plynu. Ponechala ho len v rovine „mimoriadne žiadúce“. Keďže „Velká sedmička“ nenašla prijateľné riešenie, má priestor na manévrovanie. Rozhovory o plyne sa pravdepodobne posunú smerom k vytvoreniu kartelu kupujúcich, ktorí spoločne nakupujú zdroj. Doteraz však nebol objasnený ani formát, ani základy a ani motívy jeho potenciálnych účastníkov. Keďže hlavné slovo majú v EÚ v tejto oblasti súkromné spoločnosti.

Hra nervov

Ale pokiaľ ide o ropu, G7 sa v septembri formálne rozhodla zaviesť cenový strop. A začiatkom novembra sa k nej pripojila i Austrália. Čo je však slabá útecha na pozadí odmietnutia Indie a Číny zúčastniť sa na takomto systéme obmedzení.

V predvečer začiatku ropného embarga sa začala skutočná hra nervov. Americký minister zahraničných vecí Anthony Blinken 5.novembra uviedol, že Rusko bude mať naďalej záujem dodávať ropu západným krajinám aj po zavedení cenového stropu.

Toto vyhlásenie znie ako testovanie reakcie Moskvy. Či potvrdí alebo vyvráti slová prezidenta Vladimíra Putina. Ten totiž ešte v septembri v súvislosti s diskusiou o obmedzení cien ruských energetických zdrojov povedal, že „v takom prípade nebudeme dodávať ani plyn, ani ropu, ani uhlie a ani vykurovací olej. Nebudeme dodávať nič“.

Európa a USA ruskú ropu potrebujú. Množstvo západných rafinérií potrebuje ropu triedy Ural. Len tá im umožňuje vyrábať dostatočný objem ropných produktov z ťažkých frakcií. Ako vykurovací olej,

naftu či rôzne petrochemické výrobky. Ruská ropa si pritom nemá problém nájsť cestu na iné trhy.

India sa chopila šance

India, ktorá má rozsiahle skúsenosti s účasťou na hnutí nezúčastnených krajín, odmietla podporiť úsilie G7 o stanovenie stropu pre ceny ruskej ropy. Len v prvej polovici roku 2022 zvýšila dovoz ruskej ropy 50krát.

Indický minister zahraničných vecí Subrahmanyam Jaishankar počas rozhovorov so svojim ruským náprotivkom Sergejom Lavrovom priamo vysvetlil dôvody tohto rozhodnutia. „Dnes sme tretím najväčším spotrebiteľom ropy a zemného plynu. Ale úroveň príjmov nie je príliš vysoká. Preto máme povinnosť zabezpečiť najlepší prístup na medzinárodné trhy s energiou za najvýhodnejších podmienok,“ uviedol Jaishankar.

A na rovinu dodal: „Poviem vám úprimne, veríme, že indicko-ruské vzťahy sú pre nás dobré. Chceli by sme si v budúcnosti zachovať výhody našich vzťahov“.

Blízky východ nie je nadšený

V tejto situácii krajiny Blízkeho východu nie sú vonkoncom spokojné so zavedením stropu cien ropy. Ománsky minister energetiky a nerastných surovín Salim Al-Aufi uviedol, že zavedenie cenového stropu je v rozpore so všetkými trhovými normami. Z dlhodobého hľadiska bude podľa neho veľmi ťažké zabezpečiť zachovanie takýchto umelých obmedzení.

Zdalo by sa, že stiahnutie ruskej ropy a ropných produktov zo západných trhov by uvoľnilo miesto v prospech ostatných hráčov. Ale aj tam chápú, že prebytok ruskej ropy, dodávaný s ešte väčšou zľavou do Indie a Číny, skôr či neskôr dopadne na spoločný trh. A to prostredníctvom spätného vývozu alebo nezákonných dodávok. Ako zvyknú byť rôzne zmesi či prekládky do iných tankerov. Čo znamená, že to v konečnom dôsledku ovplyvní príjmy všetkých účastníkov trhu.

Zrátané a podčiarknuté. Nikto nechce hrať hru na obmedzovanie cien energií. S výnimkou malej skupiny krajín, ktoré spotrebúvajú ropu. Je možné, že po víťazstve republikánov v aktuálnych voľbách, o to stratia záujem i USA. Tie samotné sú dôležitým vývozcom energetických zdrojov.

Trh s ropou „vidí do budúcnosti“

To znamená, že sa cieľ obmedziť príjmy Ruska z vývozu uhľovodíkov nakoniec mení na snahu aspoň vyrovnať trh. A to odstránením nerovnováhy v cenách európskych a ázijských spotrebiteľov. Keďže nakupujú ruské suroviny za rôznych podmienok v dôsledku výlučne geopolitických faktorov. Trh s ropou sa teda už zjavne pripravuje na nové očakávané usporiadanie sveta.

[ZDROJ](#)

Překlad: g./tereza/tadesco.org